

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА

АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

підготовки бакалавра

спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Силабус вибіркового освітнього компонента "Теорія і методика адаптивної фізичної культури" підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньою програмою Корекційна психопедагогіка та логопедія.

Розробник: Гац Георгій Опанасович, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Брушневська І.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 21 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: _____ (Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) <u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень: перший</u> (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>4-ий</u>
ІНДЗ: -		Лекції <u>10 год.</u> Практичні <u>20 год.</u>
		Самостійна робота <u>110 год.</u> Консультації <u>10 год.</u>
Мова навчання	Форма контролю: <u>залік</u>	
		<u>Українська</u>

II. Інформація про викладача

Гац Георгій Опанасович,

Вчене звання – кандидат педагогічних наук,

Науковий ступінь – доцент,

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: 0954800978, gats.georgiy@vnu.edu.ua

Дні занять (згідно електронного розкладу на сайті університету)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента "Теорія і методика адаптивної фізичної культури" є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента "Теорія і методика адаптивної фізичної культури" передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до Стандарту вищої

освіти за спеціальністю 016 Спеціальні освіта, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей.

У результаті вивчення запропонованого освітнього компонента здобувачі вищої освіти матимуть можливість ознайомитись з різними методами і засобами адаптивної фізичної культури; методикою навчання адаптивної фізичної культури.

2. Пререквізити

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення попередніх освітніх компонентів «Фізичне виховання», «Вступ до корекційної психопедагогіки та логопедії», «Основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки)», на яких базується вивчення ОК: розуміння термінології у сфері фізичної культури на рівні шкільної програми, основи медичних знань, основи анатомії та фізіології людини.

Постреквізити. (ОК, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даного освітнього компонента): Основи медико-соціальної реабілітації; методика і техніка масажу; клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної, дихальної систем, опорно-рухового апарату, при неврологічних дисфункціях; преформовані фізичні чинники; механотерапія; основи ерготерапії та функціональне тренування; навчальна та виробничі практики.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є узагальнення специфічних теоретико-методичних закономірностей фізичного виховання неповноправних осіб, які розглядаються в структурі спортивно-педагогічних, психолого-педагогічних, соціальних та медико-біологічних дисциплін. Основними завданнями освітнього компонента “Теорія і методика адаптивного фізичного виховання” є:

- формування загальних та фахових компетентностей в розрізі предмету;
- створення у здобувачів освіти уявлення про адаптивне фізичне виховання дітей і дорослих, особливості рухової активності за умов різних нозологій;
- розкриття змісту основних наукових теорій, концепцій, положень, які використовуються в адаптивному фізичному вихованні;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з методами тестування рухових можливостей при психофізичних порушеннях;
- формування у здобувачів вищої освіти професійного світогляду, інтересу та пізнавальної активності до проблем адаптивного фізичного виховання.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення вибіркового освітнього компонента “Теорія і методика адаптивної фізичної культури” у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров’я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

Результати навчання (РН):

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН 18. Знати природу психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних завдань у корекційній роботі з дітьми з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контроль-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					*Форма контролю - контрольна робота Бали
	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс.	
Змістовий модуль 1 Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання						
Тема 1. Адаптивне фізичне виховання, як наука та навчальна дисципліна. Історія адаптивного фізичного виховання.	14	2	2	10	-	ДС, ДБ / 10
Тема 2. Види адаптивної фізичної культури, їх характеристика.	18		2	15	1	ДС, ДБ / 10
Тема 3. Основні принципи адаптивного фізичного виховання. Законодавчі та організаційні основи адаптивного фізичного виховання в Україні.	18		2	15	1	ДС, ДБ / 10
Тема 4. Функції та засоби адаптивного фізичного виховання.	18		2	15	1	ДС, ДБ / 10
Тема 5. Методи та форми адаптивного фізичного виховання.	18		2	15	1	ДС, ДБ / 10
Тема 6. Медико-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні.	14	2	2	10	-	ДС, ДБ / 10
Разом за змістовим модулем 1:	100	4	12	80	4	60
Змістовий модуль 2 Теоретико-методичні і практичні основи адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях						
Тема 7. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах слуху та зору.	10	2	2	5	1	ДС, ДБ / 10
Тема 8. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання при вадах опорно-рухового апарату.	10	2	2	5	1	ДС, ДБ / 10
Тема 9. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання дітей з порушенням інтелектуального розвитку	10	2	2	5	1	ДС, ДБ / 10
Тема 10. Соціалізації дітей за нозологіями засобами адаптивного фізичного. Форми	20	-	2	15	3	ДС, ДБ / 10

організації адаптивної фізичної культури. виховання.						
Разом за змістовим модулем 2:	50	6	8	30	6	40
Усього годин:	150	10	20	110	10	100

Примітки: 1/ Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

2 / Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти узгоджена з матеріалом лекційного та практичного курсів і передбачає опрацювання теоретичних і методичних основ адаптивної фізичної культури, а також підготовку комплексів загальнорозвивальних вправ з урахуванням відхилень у здоров’ї.

1. Адаптивна фізична культура, визначення поняття та характеристика.
2. Адаптивне фізичне виховання як вид адаптивної фізичної культури.
3. Мета та завдання адаптивного фізичного виховання.
4. Визначення понять адаптивної фізичної культури: адаптивне фізичне виховання, адаптивна реабілітація, адаптивна рухова рекреація, адаптивний спорт, креативні (художньо-музичні) тілесно-орієнтовані практики адаптивної фізичної культури, екстремальні види рухової активності.
5. Особливості реабілітаційної роботи з інвалідами в різні історичні періоди.
6. Становлення і розвиток фізичної культури і спорту інвалідів.
7. Параолімпійський рух як один з головних напрямів адаптивного спорту.
8. Спеціальні Олімпіади як напрям адаптивного спорту.
9. Дефлімпіади як напрям адаптивного спорту.
10. Державна політика України по відношенню до людей з функціональними обмеженнями.
11. Засоби розвитку рухових функцій.
12. Задачі викладача адаптивного фізичного виховання.
13. Робота з волонтерами.
14. Рекомендації по удосконаленню організації занять.
15. Методи контролю ефективності навчального процесу в адаптивному фізичному вихованні.
16. Використання загальних методів в адаптивному фізичному вихованні.
17. Використання різноманітних методів формування дії по етапам алгоритму.

18. Матеріально-технічне забезпечення загального і спеціального призначення.
19. Характеристика різних форм адаптивного фізичного виховання.
20. Задачі лікарсько-педагогічного контролю.
21. Особливості етапного, поточного і оперативного контролю. Основні причини травматизму.
22. Рекомендації по профілактиці травм і підвищенню безпеки занять.
23. Тестування при глухоті.
24. Особливості порушення зорового сприйняття.
25. Цілі, задачі і засоби фізичного виховання людей з дефектом зору.
26. Особливості методики проведення занять осіб з дефектом зору.
27. Адаптивне фізичне виховання при тяжких формах ДЦП.
29. Фактори, що призводять до вад інтелекту.
30. Комплекс вправ при вадах інтелекту.
31. Специфічні особливості фізичного виховання дітей з вадами інтелекту.
32. Особливості розвитку психомоторних вмінь і навиків у дітей в НРЦ та ІРЦ.
33. Цілі і задачі фізичного виховання дітей в НРЦ та ІРЦ. Засоби фізичного виховання дітей в НРЦ і ІРЦ.

6. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента “Теорія та методика адаптивної фізичної культури” здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 100.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо деделайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі

тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів освіти з ОК “Теорія та методика адаптивної фізичної культури” здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента ОК “Теорія та методика адаптивної фізичної культури” в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

На залік виносяться такі питання:

1. Адаптивне фізичне виховання як наука та навчальна дисципліна.
2. Історія адаптивного фізичного виховання.
3. Характеристика адаптивного фізичного виховання в Україні.
4. Види адаптивної фізичної культури.
5. Характеристика основних видів адаптивної фізичної культури.
6. Зв'язок адаптивного фізичного виховання з іншими науками та навчальними дисциплінами.
7. Мета адаптивної фізичної культури.
8. Зміст і завдання адаптивної фізичної культури.
9. Місце адаптивної фізичної культури у системі охорони здоров'я.
10. Основні принципи адаптивного фізичного виховання.
11. Закони і закономірності дидактики, які лежать в основі принципів адаптивної фізичної культури.
12. Соціальні принципи адаптивної фізичної культури.
13. Методичні принципи адаптивної фізичної культури.
14. Засоби адаптивної фізичної культури.
15. Класифікація засобів адаптивної фізичної культури.

16. Рекомендації та протипоказання до використання засобів адаптивної фізичної культури відповідно до завдань навчального матеріалу.
17. Законодавчі та організаційні основи адаптивного фізичного виховання.
18. Функції адаптивної фізичної культури.
19. Класифікація функцій адаптивної фізичної культури.
20. Функції адаптивного спорту.
21. Функції адаптивної рухової рекреації.
22. Функції фізичної реабілітації.
23. Методи адаптивного фізичного виховання.
24. Класифікація методів адаптивної фізичної культури.
25. Характеристика репродуктивного методу.
26. Характеристика проблемного методу.
27. Характеристика ігрового методу.
28. Форми адаптивної фізичної культури.
29. Класифікація форм адаптивної фізичної культури.
30. Характеристика організаційних форм адаптивної фізичної культури.
31. Зміст та характеристика уроку адаптивної фізичної культури.
32. Зміст та характеристика фізкультпауз.
33. Зміст та характеристики динамічних перерв.
34. Підходи до формування теорії і методики адаптивної фізичної культури.
35. Медико-педагогічний контроль в адаптивному фізичному вихованні.
36. Види медико-педагогічного контролю в адаптивній фізичній культурі.
37. Завдання лікарсько-педагогічного контролю. Характеристика етапного контролю.
38. Характеристика поточного контролю та оперативного контролю в адаптивному фізичному вихованні.
39. Характеристика матеріально-технічного забезпечення адаптивної фізичної культури відповідно до нозологічних груп.
40. Часткові методики адаптивної фізичної культури.
41. Медико-фізіологічні і психологічні передумови побудови часткових методик адаптивної фізичної культури.
42. Рухова сфера дітей з порушеннями в розвитку.
43. Методика адаптивного фізичного виховання дітей з вадами зору.
44. Характеристика дітей з порушеннями зору.
45. Корекція і профілактика порушень зору.
46. Методика навчання плаванню молодших школярів з порушенням зору.
47. Тестування фізичної підготовленості дітей із вадами зору.
48. Методика та організація рухливих ігор з дітьми, які мають порушення зору.
49. Методика адаптивної фізичної культури дітей з порушеннями слуху.
50. Анатомо-фізіологічна характеристика порушень слуху.
51. Характеристика дітей з порушенням слуху. Причини стійких порушень слуху.
52. Методика активізації пізнавальної діяльності глухих дітей.
53. Тестування фізичної підготовленості дітей із вадами слуху.
54. Методика адаптивної фізичної культури дітей з вадами інтелектуального розвитку.

55. Поняття, причини і форми розумової відсталості.
56. Особливості фізичного розвитку і рухових здібностей дітей з вадами інтелекту.
57. Корекція основних порушень у дітей з розумовою відсталістю.
58. Додаткова фізкультурно-спортивна освіта дітей і молоді з легким ступенем розумової відсталості.
59. Методика адаптивної фізичної культури при дитячому церебральному паралічі.
60. Поняття про дитячий церебральний параліч (ДЦП): епідеміологія, класифікація, етіологія.
61. Мовні і психічні відхилення у дітей при дитячому церебральному паралічі.
62. Оцінка ефективності занять адаптивною фізичною культурою при ДЦП.
63. Адаптивне фізичне виховання в дошкільному віці.
64. Адаптивне фізичне виховання у шкільному віці.
65. Рухова реабілітація дітей з ДЦП.
66. Фізичні вправи і тренажерні пристрої для збільшення активних рухів у дітей з ДЦП.
67. Завдання та засоби адаптивного фізичного виховання при ураженнях спинного мозку.
68. Епілепсія. Причини інвалідності хворих.
69. Дії персоналу в разі виникнення приступу судом у хворого епілепсією.
70. Сучасний хоспіс з позицій адаптивної фізичної культури.
71. Керівництво організаційною і методичною роботою сфери оздоровчої фізичної культури і спорту інвалідів в Україні.
72. Профілактика травматизму в адаптивному фізичному вихованні.
73. Методичні особливості застосування фізичних вправ в молодшому і середньому шкільному віці (7–12 років).
74. Методичні особливості застосування фізичних вправ в старшому шкільному віці при вроджених аномаліях розвитку.
75. Рухливі ігри як засіб адаптивної фізкультури.
76. Особливості роботи з батьками дітей-інвалідів.
77. Основні закономірності розвитку фізичних здібностей адаптивного фізичного виховання.
78. Принципи розвитку фізичних здібностей адаптивного фізичного виховання.
79. Навчання рухових дій в адаптивній фізичній культурі.
80. Значення адаптивної фізичної культури у соціалізації людей з обмеженим станом здоров'я.
81. Особливості діяльності педагога адаптивного фізичного виховання.
82. Методичні помилки, що призводять до травматизму в адаптивному фізичному вихованні.
83. Рекомендації, показання та протипоказання до фізичних навантажень осіб з вадами здоров'я.
84. Управління процесом адаптивного фізичного виховання.
85. Застосування вправ корекційного спрямування для розслаблення м'язів і корекції дихання.
86. Методика проведення занять із розвитку загальної витривалості.
87. Значення гігієнічних чинників в адаптивній фізичній культурі.

88. Чинники зовнішнього середовища, що призводять до формування уроджених вад людини.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
7-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4-6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1-3 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який недостатньо повно володіє навчальним матеріалом, необґрунтовано його викладає, частково розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі істотні неточності та незначні помилки.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Рекомендована література: Основна:

1. Арефьев В. Г. Адаптаційні передумови диференціації розвивально-оздоровчих занять з фізичної культури. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*. Серія 15, «Наук.-пед. проблеми фіз. культури» К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015., Вип. 3К2 (57). С. 7–10.
2. Арефьев В. Г. Инновационные технологии, которые используются в физическом воспитании детей с нарушениями слуха. *Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. Вип. 22. С.16-20
3. Афанасьев С. М. Уявлення про хід розвитку рухової сфери та фізичного розвитку дітей з порушенням слуху / Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. 2014., Вип. 14. С. 55–59.
4. Афанасьев С. М. Характеристика структури порушень постави та особливості самопочуття слабкочуючих дітей середнього шкільного віку / Спортивний вісник придніпров'я. №3/2015. С. 180–184.
5. Бабій І.М. Корекція рухової сфери глухих підлітків швидкісно-силовими вправами: Автореф. дис...канд. пед. наук. К., 2002. 17 с.
6. Байкіна Н. Г. Індивідуальні методики адаптивної фізичної культури для осіб із сенсорними порушеннями : навчальний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет. 2014. 699 с.
7. Бондар О. М. Ефективність експериментальної технології розвитку координаційних здібностей дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Сер. 15: Науково- педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К., 2016. Вип. 5 (75). С. 19–21.
8. Винник Джозеф П. Адаптивное физическое воспитание и спорт / пер. с англ. И. Андреев. К. : Олимп. лит. 2010. 608 с.
9. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 428 с. ISBN 966-680-142-6
10. Гац Г., Гайволя Р., Адамчук В. Корекція рухових порушень дітей з вадами слуху засобами адаптивного фізичного виховання *Педагогічний часопис Волині* : науковий журнал. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2020. №1 (16). С. 99-104. (фахове видання)
11. Гац Г.О. Розвиток адаптивної фізичної культури для осіб з інтелектуальними порушеннями (Історичний аспект). *Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти. Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 травня 2021 р.)* Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 29-32.
12. Гацоєва, Л. С. Особливості диференційного підходу у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку зі зниженим слухом з урахуванням властивостей нервової системи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. Драгоманова*, Сер. 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К., 2014. Вип. 3К (45) 14. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014 С. 44–49.
13. Гуринович Х. Є. Методика використання засобів фізичного виховання для корекції рухової функції глухих дітей молодшого шкільного віку : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів фізкультурного профілю. Львів : Львівський ДІФК, ДП "Схід Сонця". 2005. 106 с.
14. Джевага В. В. Порівняльна характеристика кінестетичних здібностей дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху та їх однолітків зі збереженим слухом. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Сер. 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К., 2016. Вип. 4 (74). С. 21–24.
15. Джевага В. В. Характеристика методик корекції порушень координаційних

способностей школьникова с депривацией слуха. *Молодь та олімпійський рух* : зб. тез доп. VIII Міжнар. наук. конф., 10–11 верес. 2015 р. К., 2015. С. 200–201.

16. Джевага В. Методичні підходи до корекції порушень координаційних здатностей дітей молодшого шкільного віку з вадами слуху в процесі адаптивного фізичного виховання. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2016. № 2. С. 24–28.

17. Заставна О. Сучасний стан проблеми реабілітації слабчущих дітей в Україні. *Вісник Прикарпатського університету*. Фізична культура. Івано-Франківськ : Прикарпатський НУ ім. В. Стефаника. 2014. Вип. 19. С. 161–167.

18. Карпюк Р. П. Термінологія вищої фізкультурної освіти "Адаптивне фізичне виховання" : навчальний посібник. Луцьк : Волинська обласна друкарня. 2018. 110 с.

19. Круцевич, Т. Ю. Формування понятійно-категорійного апарату в межах адаптивної фізичної культури / Спортивний вісник Придніпров'я. 2015. № 2. С. 98–102.

20. Маляренко І. В. Сучасні підходи до класифікації порушень у дітей з вадами слуху / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К., 2010. Вип. 7. С. 167–171.

21. Рахманов В.М. Медико-соціальні аспекти виховання і навчання дітей з порушеннями слуху. Харків: Основа, 2000. 156 с.

22. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів. К. : Олімпійська література, 2011. 440 с.

23. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: Навч. посібник для студ. пед. ін-тів. К.: Вища школа, 1994. 143 с.

24. Сторожик А. И. К вопросу о физическом развитии детей младшего школьного возраста со сниженным слухом / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). К., 2016. Вип. 6 (32). С. 152–158.

25. Фомічова Л.І. Ознайомлення з оточуючим дітей з вадами слуху: Навч. посіб. К., 2018. 271 с.

26. Чудна Р. В. Адаптивне фізичне виховання дітей з вадами розвитку : навчально-методичний посібник. Київ ; Донецьк : Норд-Пресс. 2011. 310 с.

Допоміжна:

1. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах / За ред. Л.І. Фісенко К.: Купріянова, 2005. 400с.

2. Ціж Л.М. Місцева кріотерапія як один з ефективних методів лікування дископатії / Л.М. Ціж. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту: Наук.моногр. / За ред. С.С. Єрмакова. Х., 2006. - № 5. С. 111 – 113.

Інформаційні ресурси інтернет

1. [http : // www. nbuv. gov. ua/eb/ep. html](http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html) Електронний фонд наукових публікацій (Київ)
2. [www. mon. gov. ua](http://www.mon.gov.ua) Міністерство освіти і науки України